

Nagy Albert

JÁSZKAPITÁNYI BESZÁMOLÓ¹

Egy esztendeje annak, hogy a XII. Jász Világtalálkozón, Jászboldogházán kaptam a megbízatást a kapitányi teendők ellátására. Annak a kis településnek a küldötteként képviseltem a jászokat, amely tavaly ünnepelte megalakulásának 60. évfordulóját.

A Jászok Világtalálkozójának gondolata a hagyományok ápolásából, a jász identitás tudat erősítéséből fakad.

Az ünnepek mindig valamely jeles eseményhez kapcsolódnak. A jászok életében ez a jeles esemény a redemptió volt. Mi, jászok méltán vagyunk büszkéek arra, hogy őseink összefogva gyűjtést rendeztek, s 1745-ben visszavásárolták I. Lipót császár által a német lovagrendnek eladott földjeiket, ezzel együtt szabadságukat. A jászok életére nagy befolyással van a 250. évfordulóra megrendezett első Jász Világtalálkozó, majd később a jász egységet jelképező Jászkapitány beiktatása, mely a találkozó szerves részévé vált.

A XII. Jász Világtalálkozó óta bírom a Jászok megbízatását, hogy képviseljem, ápoljam a jász hagyományokat. A Kapitányok Tanácsa és a Nemes Jászok előtt azt ígértem, hogy minden igyekezetemmel, erőmmel eleget teszek a jász identitás bővítésének, és a jász összetartozást szimbolizálom.

Ennek igyekeztem eleget tenni a jász településeken. Részt vettem a Jászsággal kapcsolatos hagyományőrző, tudományos, kulturális és művészeti rendezvényeken. A hagyományőrzés, a múlt tisztelete minden formájával találkoztam.

Ilyen volt:

– a Szüts Mihály lovas bandérium évzáró közgyűlése, zászlószenteléssel egybekötve

– az aradi 13 vértanúról való megemlékezés Lázár Vilmos társaságában

– az 56-os októberi forradalomról való megemlékezés a forradalomban résztvevőkkel

– az 1848. március 15-i forradalom évfordulójának megünneplése több településen

– a Jászok Napjáról való megemlékezés a Jász Emlékműnél

– a Hősök Napjának megünneplése, koszorúzás az emlékműnél Jászberényben

– a Déryné Széppataki Róza emlékünnepe

– a jász települések falunapjai és egyéb rendezvényei

Külön köszönöm azt a tiszteletet, amelyben a fent említett rendezvények során részesítettek.

¹ Elhangzott a XIII. Jász Világtalálkozón, Jászszentandrásán 2007. június 23-án

A Jászság kulturális seregszemléi nagy jelentőségűek, némelyik híre még az országhatáron túl is terjed. Ilyen a Csángó Fesztivál, melynek nyitó és záró ünnepélyén díszvendégek voltunk. Hasonló jelentőségű a Jászság Népi Együttes 35. évfordulójára rendezett gála, ahol az alapítók, ma már nagypapák, az unokáikkal együtt ropták a táncot. Szintén a Jászság kultúráját színesítette a dalos találkozó, mely a 35 éves Porteleki Pávakör jubileumi ünnepe volt.

A hagyományörzés és a jász kultúra külön ötvözete a Jász-bál, melyet a hagyományörző csoportok nagy figyelemmel és odaadással készítettek elő. Igyekeztek visszahozni a múlt század polgári szokásait, szórakozási kultúráját. Az alapítványi bálokon, a települési rendezvényeken részvételünkkel igyekeztünk a hagyományokat ápolni, ill. újjáéleszteni.

A Rajztanárok Zempléni Alkotó Körének kiállítása és a Jász Galéria festmény kiállításának megnyitóján való megjelenésünk ugyanúgy szerepelt a programban, mint az Igrice Együttes bemutatóján való részvétel, az alapfokú művészeti iskolák színes bemutatói a Jász Múzeum udvarán, vagy a helyi rendezvényeken. Ezek az események mind azt jelzik, hogy a jász kultúra él, és a jászok mások kultúrája, művészete iránt is érdeklődnek, mások kultúrája felé is nyitottak.

A tudományos élet is foglalkozik a jászok történetével, Példa erre az a tanácskozás, amely a jászok eredetét vizsgálta a középkorban. A magyar akadémikusokkal, tudós kutatók mellett voltak angol, német, orosz, grúz, japán nemzetiségű történészek, régészek és néprajzosok. Meg kell jegyezni, hogy az ázsiaiak között nagy népszerűségnek örvendtek.

Részt vettem a Jászok Egyesületének budapesti rendezvényén, ahol az elszármazott jászok részéről nagy érdeklődést tapasztaltam a szülőföldjük iránt. Az egyik rendezvény a Magyar-Iráni Társaság és a Jászok Egyesületének I. tanácskozása volt. A másik a Jászság agráriumának helyzetéről szólt, melyet jászsági szakemberek ismertettek. Meglepő volt számomra, hogy a nem agráriumból élő emberek is hogyan érdeklődnek a jászság mezőgazdasága iránt. A jászságból elszármazottak kötődése a szülőföldhöz nagyon erős. Ezt tapasztaltam a boldogházi elszármazottaknál is, akik nagy számban jelentek meg az éves összejöveteleken és legutóbb a kenderesi kirándulásukon is, ahol megkoszorúztuk Horthy Miklós volt kormányzó síremlékét.

Tevékenységem során a Jászságon kívülre is eljutottam. A vármegye rendszer megalakulásának 130. évfordulójára rendezett ünnepségre meghívást kaptam Szolnokra, a megyeházára. Ezen az ünnepségen került sor a Külső Szolnok terem felavatására, amelyet a jászok és a kunok még a 125. évfordulón vehettek birtokukba. Ezt követően a közgyűlés résztvevői szabad idejükben, a saját termükben tartózkodhatnak a megyeszékhelyen.

A hármas kerületi kapitányokkal is tartom a kapcsolatot. Részt vettünk a kiskun kapitány újbóli beavatásának ünnepségén Fülöpszálláson. A nagykun kapitány meghívására részt vettünk Kunhegyesen a Konok Kunok Kavalkádján, melynek

egyik jeles eseménye volt a „Nagykun Kapitányház” avatása. A Jászság határát átlépve megtapasztaltuk, hogy a Hármaskerület lakosai is büszkék a múltjukra, ápolják hagyományukat, őrzik kultúrájukat.

Az eltelt időszakban végzett munkámról bővebben a Boldogházi Hírekben számoltam be. Itt köszönöm meg Zámberi János és Gubicz András jászkapitányok hasznos segítő tanácsait, javaslatait, melyet a munkám során tudtam hasznosítani.

Az eltelt egy év alatt nagyon sok értékes emberrel sikerült megismerkednem a különböző jász településeken, a településükért tenni akaró és tudó polgármesterekkel, tanárokkal, egyházi vezetőkkel, hagyományörzőkkel, szakkörvezetőkkel és a lelkes tagsággal. Kapcsolatba léptem politikusokkal, országgyűlési képviselőkkel, akik a Jászság érdekeit képviselik parlamenti munkájuk során.

Tapasztaltam a jász települések lakóinak lelkes lokálpatriotizmusát, ahogy jászként és magyarként ragaszkodnak szülőföldjükhöz, szeretik ezt a tájat, melyet Jászságnak hívnak. Megállapíthatom, hogy egyre nagyobb az igény mutatkozik a Jászság, a jászok történelmének, gyökereinek megismerésére.

Annak tudatában adhatom át a következő jászkapitánynak a tisztséget, hogy a jászok egysége egyre erősebbé válik, a redemptió iránti tisztelet továbbra is segítségünkre lehet mindennapi életünkben. Legyen még szorosabb az összefogás a jászok között, a magyarok között, és érvényesüljön a szolidaritás is egymás iránt! Kívánom, hogy az új jászkapitány is részesüljön a jászok megkülönböztetett szeretetében, és fogadalmához híven képviselje tovább a jászok hitét, legyen szimbóluma a jászok összetartozásának, egységének!

Az utókornak azt kívánom, hogy legyen a jász összetartozás, a jász tisztelet egymás iránt olyan erős, hogy a redemptió 500. évfordulóját is Jász Világtalálkozóval és jászkapitány avatással ünnepelhesük!

Adja a teremtő, hogy így legyen!

Varga Imre

MOZART ÉS DÉRYNÉ¹

„Isten muzsikusa” és a „magyar hajnal fülemüléje”

Isten muzsikusa!

Magyar fülemüle!

Értetek nekünk,

Megbocsát az Isten.

(A szerző)

A csillagoknak csak születésük és ragyogásuk van. Ezért halálukat nem, csak születésüket ünnepelhetjük.

250 éve, 1756-ban jött a világra minden idők legnagyobb zeneszerzője; Wolfgang Amadeus Mozart.

A mi csillagunk negyvenhárom évvel később, 213 évvel ezelőtt, 1793 karácsony estéjén – december 24-én született. Tehát a szeptember 29-e, Szent Mihály napja nem születésnap. Hogy Dérynét szülővárosában mégis e napon köszöntjük? E ficam a nemzetvesztő korszak groteszk továbbélése.

A 213. évforduló ugyan nem olyan jubileumi mint a 250-es, mégis érdekes szám. Az ezredforduló alkalmával, a szerző Déryné díszpolgári címmel való megtiszteltetésének kezdeményezését – (amely 2001. január 22-én kelt) a sok polgári szervezet és közösség mellett – 213-an írták alá, amely akár azt is jelentheti, hogy az eltelt 213 év alatt, minden évben kérte egy jászberényi polgár Déryné méltatlanul elfelejtett megtiszteltetését.

Mozartot az „Isten muzsikusa”, „szeretet muzsikusa” névvel illették.

Mondták, hogy „az angyalok a liturgiában Bachot énekelnek, de kedvtelésből Mozartot játszanak.”

Dérynét „Karácsony szülöttjé”-nek, a „magyar hajnal fülemüléjé”-nek, „dalszínészetünk hajnalcsillag”-ának, „csillag és virág”-nak nevezték.

Kripsz mondotta: „sokan műveikkel az égig akarnak érni, Mozart onnan jön.”

Mozart az Isten muzsikusa csillaga. Déryné, a magyar hajnal, dalszínészetünk – a honszeretet csillaga. Isten és a honszeretet lángja egybeolvad csillagragyogásukban, amely fény örökre beragyogja az egyetemes emberi és a mi magyar nemzeti kultúránk egét.

¹ A közelmúltban elhunyt szerző a Jászberényi Gimnázium tanára volt, majd irodalomtörténészként nyújtott tudósi teljesítményt. Szerkesztőségünk ezzel az írással búcsúzik a nálunk is többször publikáló Varga Imrétől.